

PROIECT DIDACTIC al primei lecții „Împreună pentru pace”¹

Clasa: VIII-IX-a (varianta 2)

Subiectul lecției: Împreună pentru pace

Data: 1 septembrie 2024

Competențe pentru cultură democratică:

- Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului;
- Valorizarea diversității culturale;
- Respect;
- Responsabilitate;
- Abilități de gândire critică și analitică;
- Abilități de ascultare și observare;
- Empatie;
- Abilități lingvistice, de comunicare și plurilingve;
- Abilități de cooperare;
- Cunoștințe și înțelegere critică referitoare la sine;
- Cunoștințe și înțelegere critică referitoare la lume.

Obiective operaționale:

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- analizeze critic impactul acțiunilor și valorilor promovate de liderii europeni în susținerea păcii, atât pe plan local, cât și la nivel regional;
- exploreze modalități prin care pot integra valorile UE în viața lor personală și în comunitatea școlară sau locală.

Strategii didactice:

- a) **forme de organizare:** frontal, grup mare/mic.
- b) **metode și procedee didactice:** brainstorming, studiu de caz, OREO, discuție ghidată;
- c) **resurse:** laptop, carioci, hârtie, fișe suport (Anexa 1, Anexa 2, Anexa 3).
- d) **organizarea clasei:** scaune așezate în cerc pentru discuția în grup mare.

Bibliografie:

1. EU și UE, Manuscris finalizat în aprilie 2023. <https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/ro/>;
2. PEACE EDUCATION MANUAL Lesson plans for Peace Clubs Teachers Without Borders, Finn Church Aid & Uganda Muslim Youth Development Forum:

¹ Proiectele didactice au fost elaborate cu suportul proiectului Consiliului Europei „Educație pentru democrație în Republica Moldova”

https://inee.org/sites/default/files/resources/PeaceEducationManual_Uganda2022-INEE.pdf;

3. Peace, Teacher Resource Guide, North South: <https://northsouth.com/wp-content/uploads/2021/03/Peace-Teachers-Guide-.pdf>

Etapele lecției	Desfășurarea activității
EVOCARE (10 minute)	Brainstorming Profesorul invită elevii/elevele să reflecteze asupra citatului: “Fiecare pas făcut în spiritul păcii este ca o lumânare aprinsă în întuneric.” – Lao Tzu. - Cum rezonați cu acest citat? - Ce sentimente sau gânduri vă trezește? Se concluzionează că fiecare pas făcut în spiritul păcii, oricât de mic ar părea, contribuie la crearea unui mediu mai luminos și mai armonios. Cultivând pacea în noi înșine și în relațiile noastre, putem deveni asemenea lumânărilor aprinse în întuneric, răspândind lumină și speranță în jurul nostru. Această idee este esențială pentru laureații Premiului Nobel pentru Pace, care prin acțiunile lor au adus schimbări semnificative în lume. Fiecare dintre acești indivizi a început cu un pas mic, dar ferm, în direcția păcii și a dreptății. Vom descoperi în această lecție cum a realizat acest lucru UE.
REALIZAREA SENSULUI (25 minute)	Activitatea: Constructorii Păcii Profesorul prezintă succint informația despre cum Uniunea Europeană a primit Premiul Nobel pentru Pace în 2012. (Anexa nr. 1). Elevii/elevele se împart în grupuri mici de 4-6 persoane. Fiecare grup primește fișa suport cu Extrase din discursul de primire a Premiului Nobel pentru Pace în numele Uniunii Europene (Anexa nr. 2). Notă: Profesorul poate distribui fișa suport cu Extrase din discursul de primire a Premiului Nobel pentru Pace în numele Uniunii Europene integral sau pe secvențe. Se invită elevii/elevele să citească fișa suport cu Extrase din discursul de primire a Premiului Nobel pentru Pace în numele Uniunii Europene, individual sau în grupuri mici. Se solicită să sublinieze pasajele pe care le consideră cele mai importante sau relevante pentru tema păcii și a cooperării internaționale. Ulterior, fiecare grup este invitat să scrie un mic text în care să exprime opinia lor despre rolul Uniunii Europene în menținerea păcii în Europa, structurând textul aplicând metoda OREO (Anexa nr. 3). Fiecare grup prezintă textul lor structurat în fața clasei.

REFLECȚIE (10 minute)	Discuție ghidată Profesorul inițiază o discuție în baza întrebărilor: - Cum v-ați simțit lucrând în grup/prezentând ? - Ce lecții învățăm de la aceste personalități/UE? - Cum putem aplica aceste lecții în comunitatea noastră școlară/locală? Se concluzionează că fiecare dintre noi are potențialul de a deveni un constructor al păcii. Prin aplicarea acestor lecții în viața de zi cu zi, putem crea un mediu mai armonios și pașnic, inspirându-i și influențându-i pozitiv pe cei din jurul nostru. Comunitatea noastră școlară și locală poate deveni un loc unde valorile păcii sunt cultivate și promovate activ prin fiecare acțiune pe care o întreprindem.

Anexa nr.1 **Premiul Nobel pentru Pace**

UE a fost creată pentru a asigura pacea pe termen lung între membrii săi. De la înființarea sa, s-au redus considerabil conflictele interne violente și situațiile favorabile izbucnirii războiului între europeni. Ca recunoaștere a eforturilor sale de asigurare a păcii, a democrației și a respectării drepturilor omului în Europa și în întreaga lume, Uniunea Europeană a primit Premiul Nobel pentru pace în 2012. Aceasta a decis să doneze premiul în valoare de 930 000 EUR, la care s-au adăugat încă 930 000 EUR din partea UE, copiilor cărora li se refuză șansa de a crește în pace. <https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/ro/>.

Anexa nr. 2 **Extrase din discursul de primire a Premiului Nobel pentru Pace în numele Uniunii Europene**

Herman Van Rompuy, Președintele Consiliului European și José Manuel Durão Barroso, Președintele Comisiei Europene

Oslo, 10 decembrie 2012

„De la război la pace: o poveste europeană”

Președintele Van Rompuy ia cuvântul:

„Războiul este la fel de vechi ca Europa. Continentul nostru poartă cicatricile lăsate de sulite și săbii, tunuri și arme, tranșee și tancuri, și multe altele. Tragedia tuturor războaielor rezzonează în cuvintele lui Herodot de acum 25 de secole: „În pace, fiii își înmormântează tații. În război, tații își înmormântează fiii.” Totuși, după două războaie teribile care au cuprins continentul și întreaga lume, în cele din urmă pacea durabilă a venit în Europa. În acele zile gri, orașele sale erau în ruine, inimile multora încă fremătau de durere și resentimente. Cât de dificil părea atunci, după cum spunea Winston Churchill, „să recâștigi bucuriile și speranțele simple care fac viața să merite trăită”. Ca un copil născut în Belgia imediat după război, am auzit poveștile de prima mână. Bunica mea vorbea despre Marele Război. În 1940, tatăl meu, pe atunci în vârstă de șaptesprezece ani, a fost nevoit să-și sape propriul mormânt. A reușit să scape; altfel, nu aș fi fost aici astăzi. Așa că, ce pariu îndrăzneț a fost pentru Fondatorii Europei să spună da, putem rupe acest ciclu nesfârșit

de violență, putem opri logica răzbunării, putem construi un viitor mai luminos împreună. Ce putere a imaginației. Desigur, pacea ar fi putut veni în Europa și fără Uniune. Poate. Nu vom ști niciodată. Dar nu ar fi avut niciodată aceeași calitate. O pace durabilă, nu un armistițiu înghețat. Pentru mine, ceea ce face atât de specială această pace este reconcilierea. În politică, ca și în viață, reconcilierea este cel mai dificil lucru. Ea merge dincolo de a ierta și a uita sau de a întoarce simplu pagina. Gândindu-mă la ce au trecut Franța și Germania și apoi au făcut acest pas. Semnând un Tratat de Prietenie. De fiecare dată când aud aceste cuvinte – *Freundschaft* *Amitié* – mă emoționează. Sunt cuvinte private, nu pentru tratate între națiuni. Dar voința de a nu lăsa istoria să se repete, de a face ceva radical nou a fost atât de puternică încât au trebuit găsite cuvinte noi. Pentru oameni, Europa a fost o promisiune, Europa însemna speranță. Când Konrad Adenauer a venit la Paris pentru a încheia Tratatul de Cărbune și Oțel în 1951, într-o seară a găsit un cadou așteptându-l la hotelul său. Era o medalie de război, *Croix de Guerre*, care aparținuse unui soldat francez. Fiica acestuia, o tânără studentă, o lăsase cu un mic bilețel pentru Cancelar, ca un gest de reconciliere și speranță. Dar gesturile simbolice singure nu pot cimenta pacea. Aici intervine „arma secretă” a Uniunii Europene: un mod neegalat de a lega interesele noastre atât de strâns încât războiul devine material imposibil. Prin negocieri constante pe tot mai multe subiecte între tot mai multe țări. Este regula de aur a lui Jean Monnet: „*Mieux vaut se disputer autour d'une table que sur un champ de bataille.*” („Mai bine să ne certăm la o masă decât pe un câmp de luptă.”) Dacă ar trebui să explic asta lui Alfred Nobel, așa spune: nu doar un congres pentru pace, ci un congres perpetuu pentru pace! Admit, unele aspecte pot fi derutante și nu doar pentru cei din afară. Miniștri din țări fără ieșire la mare discutând pasional despre cotele de pescuit. Europarlamentari din Scandinavia dezbătând prețul uleiului de măsline. Uniunea a perfecționat arta compromisului. Fără dramă de victorie sau înfrângere, ci asigurându-se că toate țările ies victorioase din discuții. Pentru aceasta, politica plictisitoare este doar un preț mic de plătit. A funcționat. Pacea este acum de la sine înțeleasă. Războiul a devenit de neconceput. Totuși, „de neconceput” nu înseamnă „imposibil”. Și de aceea suntem adunați aici astăzi. Europa trebuie să-și păstreze promisiunea de pace. Cred că acesta este încă scopul suprem al Uniunii noastre. Dar Europa nu se mai poate baza doar pe această promisiune pentru a inspira cetățenii. Într-un fel, este un lucru bun; amintirile de război se estompează. Chiar dacă nu încă peste tot. Stăpânirea sovietică asupra Europei de Est s-a încheiat doar acum două decenii. Masacrele îngrozitoare au avut loc în Balcani la scurt timp după aceea. Copiii născuți în timpul masacrului de la Srebrenica vor împlini doar optsprezece ani anul viitor. Dar ei deja au frați și surori mai mici născuți după acel război: prima generație europeană reală de după război. Acest lucru trebuie să rămână astfel. Deci, acolo unde a fost război, acum este pace. Dar o altă sarcină istorică ne așteaptă acum: menținerea păcii acolo unde este pace. La urma urmei, istoria nu este un roman, o carte pe care o putem închide după un *Happy Ending*: rămânem pe deplin responsabili pentru ceea ce urmează. Acest lucru nu poate fi mai clar decât este astăzi. Răspundem cu faptele noastre, încredințați că vom reuși. Muncim foarte mult pentru a depăși dificultățile, pentru a restabili creșterea și locurile de muncă. Desigur, există o necesitate pură. Dar există mai mult care ne ghidează: voința de a rămâne stăpâni ai propriului nostru destin, un sentiment de unitate și, într-un fel, vorbindu-ne din secole, ideea însăși de Europa. Continentul nostru, ridicat din cenușă după 1945 și unit în 1989, are o mare capacitate de a se reinventa. Este rândul următoarelor generații să ducă mai departe această aventură comună. Sper că vor îmbrățișa această responsabilitate cu mândrie. Și că vor putea spune, așa cum spunem noi astăzi: *Ich bin ein Europäer. Je suis fier d'être européen.* Sunt mândru să fiu european.

Președintele Barroso ia cuvântul:

„Pacea nu este doar absența războiului, ci este o virtute”, a scris Spinoza: „Pax enim non belli privatio sed virtus est”. Și a adăugat că este „o stare de spirit, o dispoziție pentru bunăvoință, încredere, justiție”. Într-adevăr, poate exista pace adevărată doar dacă oamenii sunt încrezători. În pace cu sistemul lor politic. Asigurați că drepturile lor de bază sunt respectate. Uniunea Europeană nu este doar despre pace între națiuni. Ea încarnează ca proiect politic acea stare de spirit la care se referea Spinoza. Ea întruchipează, ca o comunitate de valori, această viziune a libertății și justiției. Îmi amintesc vivid în 1974, fiind în masa de oameni coborând pe străzile din Lisabona, orașul meu natal din Portugalia, celebrând revoluția democratică și libertatea. Același sentiment de bucurie a fost experimentat de aceeași generație în Spania și Grecia. A fost resimțit mai târziu în Europa Centrală și de Est și în statele baltice când și-au recăpătat independența. Mai multe generații de europeni au arătat iar și iar că alegerea lor pentru Europa a fost, de asemenea, o alegere pentru libertate. Nu voi uita niciodată pe Rostropovich cântând Bach la Zidul căzut din Berlin. Această imagine amintește lumii că a fost căutarea libertății și democrației care a dărâmat vechile diviziuni și a făcut posibilă reunificarea continentului. Aderarea la Uniunea Europeană a fost esențială pentru consolidarea democrației în țările noastre. Pentru că plasează persoana și respectul pentru demnitatea umană în centrul său. Pentru că dă o voce diferențelor în timp ce creează unitate. Și astfel, după reunificare, Europa a fost capabilă să respire cu ambii plămâni, cum spunea Karol Wojtyła. Uniunea Europeană a devenit casa noastră comună. „Patria patriei noastre”, așa cum a descris-o Václav Havel. Uniunea noastră este mai mult decât o asociație de state. Ea nu se bazează pe echilibrul puterii între națiuni, ci pe consimțământul liber al statelor de a împărtăși suveranitatea. Pacea nu poate să se bazeze doar pe bunăvoința oamenilor. Ea trebuie să fie fundamentată pe un corp de legi, pe interese comune și pe un sentiment mai profund de comunitate a destinului. Geniul părinților fondatori a fost tocmai în înțelegerea faptului că, pentru a garanta pacea în secolul 20, națiunile trebuiau să gândească dincolo de statul național. Unicitatea proiectului european este de a fi combinat legitimitatea statelor democratice cu legitimitatea instituțiilor supranaționale: Comisia Europeană, Curtea Europeană de Justiție. Instituții supranaționale care protejează interesul general european, apără bunul comun european și întruchipează comunitatea destinului. Și, alături de Consiliul European unde sunt reprezentate guvernele, am dezvoltat de-a lungul anilor o democrație transnațională unică, simbolizată de Parlamentul European ales direct.

Căutarea unității europene nu este o operă de artă perfectă; este o operă în lucru, care necesită îngrijire constantă și diligentă. Nu este un scop în sine, ci un mijloc pentru scopuri mai înalte. În multe feluri, atestă căutarea unui ordin cosmopolit în care câștigul unei persoane nu trebuie să fie durerea altuia; în care respectarea normelor comune servește valorilor universale. De aceea, în ciuda imperfecțiunilor sale, Uniunea Europeană poate fi și este de fapt o inspirație puternică pentru mulți din întreaga lume. Pentru că provocările cu care se confruntă de la o regiune la alta pot diferi în amploare, dar nu diferă în natură. Cu toții împărtășim aceeași planetă. Sărăcia, crima organizată, terorismul, schimbările climatice: acestea sunt probleme care nu respectă frontierele naționale. Împărtășim aceleași aspirații și valori universale: acestea prind rădăcini progresiv într-un număr tot mai mare de țări din întreaga lume. Împărtășim „l'irréductible humain” unicitatea ireductibilă a ființei umane. Dincolo de națiunea noastră, dincolo de continentul nostru, facem cu toții parte dintr-o umanitate. Angajamentul concret al Uniunii Europene în lume este profund marcat de

experiența tragică a continentului nostru de naționalism extrem, războaie și răul absolut al Holocaustului. Este inspirat de dorința noastră de a evita ca aceleași greșeli să fie făcute din nou. Ca o comunitate de națiuni care a depășit războiul și a luptat împotriva totalitarismului, vom sta întotdeauna alături de cei care urmăresc pacea și demnitatea umană. Mesajul meu de astăzi este: puteți conta pe eforturile noastre de a lupta pentru o pace durabilă, libertate și justiție în Europa și în lume. În ultimii șaiszeci de ani, proiectul european a arătat că este posibil ca popoarele și națiunile să se unească dincolo de granițe. Că este posibil să depășim diferențele dintre „ei” și „noi”. Aici, astăzi, speranța noastră, angajamentul nostru este că, alături de toate femeile și bărbații de bunăcredință, Uniunea Europeană va ajuta lumea să se unească.

Anexa nr.3

Metoda OREO - instrument de organizare a scrierii argumentate.

Opinion (Opinie): Formulați o opinie personală asupra rolului Uniunii Europene în menținerea păcii în Europa. De exemplu: "Considerați că Uniunea Europeană joacă un rol esențial în menținerea păcii pe continent."

Reason (Motiv/e): Oferiți un motiv pentru opinia voastră. De exemplu: "Acest lucru se datorează faptului că UE creează un cadru instituțional care promovează cooperarea și dialogul între națiuni."

Example (Dovezi): Oferiți un exemplu din text sau din cunoștințele voastre pentru a vă susține argumentul. De exemplu: "De exemplu, Tratatul de la Paris din 1951 este un prim pas spre reconcilierea dintre Franța și Germania, două națiuni anterior aflate în conflict."

Opinion restated (Reformulați opinia inițială): Reformulați opinia inițială, având în vedere argumentele și exemplele prezentate. De exemplu: "Prin urmare, considerați că Uniunea Europeană este un model de succes pentru menținerea păcii și stabilității în regiuni anterior marcate de conflicte."